

LUKU 1

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutuminen koulumme työssä

Koulumme toimintakulttuuri rakentuu Vantaan perusopetuksen arvojen varaan. Huolehdimme oppilaiden ja koulun aikuisten hyvinvoinnista. Suunnittelemme yhdessä opetuksen ja koulun muun toiminnan siten, että kaikki voimme kokea oppimisen iloa ja tuntea sekä fyysistä että psyykkistä turvallisuutta.

Oppimiskäsityksemme mukaan oppilas on aktiivinen toimija, joka oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on erottamaton osa ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Tunteiden ja kokemusten reflektointi on tärkeä osa oppimista. Myönteiset tunnekokemukset ja oppimisen ilo edistävät kaikkea oppimista ja hyvien perustaitojen kanssa synnyttävät luovuutta ja vahvistavat itsetuntoa.

Toimintamme tavoitteena on ohjata lasten kasvua turvallisessa ja positiivisessa yhteisössä tasapainoisiksi, tiedollisesti ja taidollisesti kykeneviksi sekä itseään ja ympäristöään ymmärtäviksi ja kunnioittaviksi yksilöiksi.

Olemme rakentaneet opetussuunnitelman arvopohjaa yhteistyössä huoltajien ja oppilaiden kanssa. Huoltajien näkemys tulevaisuuden tiedoista ja taidoista on yhteneväinen opetussuunnitelman perusteiden kanssa. Oppilaiden laatimat suunnitelmat tulevaisuuden koulusta kuvaavat monimuotoisia, joustavia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä. Me kaikki Viertolan koulun toimijat voimme sitoutua samoihin arvoihin sekä oppimiskäsitykseen ja niiden toteuttamiseen koulun arjessa.

Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista seuraamme ja arvioimme lukuvuosittain

- lukuvuosisuunnitelman ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä
- hyvinvointi- ja ilmapiirikyselyin
- henkilöstön pedagogisissa keskusteluissa ja tiimityöskentelyssä
- johtoryhmän ja koulun yhteisöllisen hyvinvointiryhmän tapaamisissa
- oppilaskunnan, yhteisöllisen hyvinvointiryhmän ja johtoryhmän tapaamisissa
- vanhempainyhdistyksen tapaamisissa
- kehityskeskusteluissa
- opettajien ja oppilaiden päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa

LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Viertolan koulun järjestelyt laaja-alaisen osaamisen toteutumiseksi

Eri oppiaineita yhdistävät seitsemän laaja-alaista osaamisaluetta liittyvät toisiinsa ja tukevat osaltaan oppilaiden ihmisenä kasvamista. Ne edistävät oppilaiden kiinnostusta osallisuuteen ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Rohkaisemme oppilaita tunnistamaan oman erityislaatusa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen
2. Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
3. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
4. Monilukutaito
5. Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
6. Työelämätaidot ja yrittäjyys
7. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Ajattelemaan oppiminen sekä oppimaan oppiminen ovat koulutyömme perusta. Tunnistamme ja huomioimme erilaiset oppimistyyliä, harjoittelemaan ajattelemisen taitoja päivittäisessä arjen työssämme. Tuemme oppilasta omatoimisuuteen koulutyönsä suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Toiminnallisilla työtavoilla, yhdessä tekemisellä, fyysisellä aktiivisuudella, taito- ja taideaineilla sekä tieto- ja viestintäteknologian monipuolisella käyttämisellä tuemme monipuolisten ongelmanratkaisutaitojen kehittymistä.

Kasvatamme oppilaita arvostamaan muita ihmisiä ja noudattamaan hyviä tapoja. Opettelemme esittämään omat mielipiteemme rakentavasti ja muiden mielipiteitä kunnioittaen. Arvostamme jokaisen kouluyhteisön jäsenen kulttuuri-identiteettiä, kulttuurinen moninaisuus on Viertolan koulun voimavara.

Ohjaamme oppilaita itsestä huolehtimiseen ja arjen taitojen harjoitteluun yhteistyössä kotien kanssa. Harjoittelemaan tunnetaitoja, kaveritaitoja ja opimme kohtaamaan myös muutoksia ja pettymyksiä.

Kehitämme oppilaiden monilukutaitoa käyttämällä ilmaisultaan monimuotoisia tekstejä, kuvia, graafeja ja ääntä. Opetuksemme ei tukeudu pelkästään oppikirjoihin.

Kestävä tulevaisuus huomioidaan opetustyössä ekologisesta, sosiaalisesta, kulttuurisesta ja taloudellisesta näkökulmasta. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti kehitystasonsa mukaisesti.

Lukuvuosisuunnitelman laadinnassa täsmennämme kullekin lukuvuodelle sekä laaja-alaisten osaamisalueiden että monialaisten oppimiskokonaisuuksien painotukset, tavoitteet ja sisällöt. Viertolan koulussa toteutamme näitä sisältöjä mm. seuraavin tavoin:

- Oppilaiden oppimiskokonaisuudet
- Teematapahtumat (kulttuurivierailut, laulajaiset, liikuntaprojektit, KiVa-toiminta, monikulttuurisuus)
- Kaveri- ja tunnetaito-ohjelmat
- Joustavat opetusryhmät, palkki- ja jakotunnit
- Monipuolinen arviointi
- Valinnaiskurssit
- Oppilaskunta, kummiluokat, monipuolinen välituntitoiminta
- Kehittämishankkeet
- Juhlat
- Kodin ja koulun yhteistyö (luokkatoimikunnat, vanhempainyhdistys, kodin ja koulun yhteistyöpäivät, pedagoginen kahvila, arviointikeskustelut)
- Yhteistyötahot

Laaja-alaisen osaamisen toteutumista arvioimme ja kehitämme osana koulun toiminnan arviointia

- lukuvuosisuunnitelman laadinnan ja sen toteutumisen arvioinnin yhteydessä
- oppimis- ja kehityskeskusteluissa oppilaiden ja huoltajien kanssa
- oppimiskokonaisuuksien toteutumisen seurannassa
- oppilaiden itsearviointeina

LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Viertolan koulun toimintakulttuurin, oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittäminen*Toimintakulttuuri*

Viertolan koulun toimintakulttuuri perustuu kaupunkimme arvoihin; hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioittaminen. Nämä toteutuvat arjessamme henkilöstön hyvien vuorovaikutustaitojen, perustehtävän normien tuntemisen, yhteiskunnan monimuotoisuuden ymmärtämisen sekä positiivisen asenteen vahvistamisen avulla. Arvot näkyvät johtamisessa käytännön tekoina oppimisen edellytyksistä huolehtimisesta ja henkilöstön hyvinvoinnin tukemisesta. Johtajuus on jaettava ja osallistavaa kaikilla tasoilla koulun rakenteissa.

Me Viertolan koulun aikuiset kunnioitamme erilaisuutta, tunnistamme ammattiroolimme ja työskentelemme rakentavasti kotien rinnalla oman perustehtävämme näkökulmasta. Olemme ennakkoluulottomia ja kykenemme kehittämään osaamistamme ja ymmärrystämme yksilöinä ja yhteisönä. Asenteemme on positiivinen ja haluamme rakentaa tulevaisuutta yhdessä kaikkien kumppanimme kanssa. Vaikutamme kaikkeen koulun toimintaan omalla esimerkillämme.

Oppilaat osallistuvat koulun arjen suunnitteluun ja toimimme yhteisönä oppilaslähtöisesti. Huomioimme työtapoja valitessamme erilaiset oppijat ja persoonallisuudet, jokaisella oppilaalla on mahdollisuus oppia vahvuuksiensa mukaisesti. Toimintakulttuurimme vahvistaa myönteistä vuorovaikutusta kaikkien välillä ja auttaa turvallisen ilmapiirin syntymistä.

Poliopetus

Tuemme oppilaiden kuntoutumista, kasvua ja kehitystä sekä turvaamme heidän koulunkäyntiään. Poliopetuksessa oppilaat opiskelevat omien kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti. Huomioimme oppilaiden psyykkisen ja fyysisen toimintakyvyn tarjotessamme heille haasteita ja antaessamme onnistumista edistävää ohjausta ja tukea. Autamme oppilaita löytämään oman optimaalisen suoritustasonsa haastamalla heitä turvallisesti.

Toimintamme perustuu hyvään oppilaantuntemukseen sekä turvalliseen ja kunnioittavaan pedagogiseen ohjaamiseen. Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä opetusryhmän että kunkin oppilaan vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet. Tukiessamme oppilaiden oppimista ja koulunkäyntiä vastaamme sekä oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin että teemme yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja. Opetusta ja tukea suunnitellessamme otamme huomioon, että oppilaiden tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen. Kokeilemme rohkeasti erilaisia ratkaisuja ja reagoimme tarkistamalla oppilaiden tuentarvetta heidän toimintakykynsä muuttuessa.

Pyrimme toiminnassamme positiivisen vuorovaikutuksen synnyttämiseen oppilaan ja aikuisen sekä oppilaan ja toisen oppilaan välille. Positiivisen vuorovaikutuksen avulla tuemme oppilaiden myönteistä minäkuvaa ja lisäämme oppilaiden itsetuntemusta. Oppilaiden tietoisuus itsestään ryhmän jäsenenä sekä yhteistyötaidot kehittyvät toimivan vuorovaikutuksen myötä.

Oppimisympäristömme ovat yhteisöllisiä

Viertolan koulussa vietetään yhteisiä juhlia, teematapahtumia ja laulajaisia. Kehitämme tapahtumia sellaisiksi, että yhteisössä piilevät taidot tulevat yhä paremmin esiin. Kannustamme oppilaita ja henkilökuntaa positiiviseen toimintaan kouluyhteisössä ja nostamme esiin onnistumiset.

Liikunta- ja urheilutapahtumamme ovat jokaisen yksilöllisiä ominaisuuksia kunnioittavia.

Välituntitoimintamme on monipuolista ja kannustamme oppilaita yhdessä liikkumiseen koulupäivän aikana.

Koulussamme toimii oppilaskunta, joka tekee yhteistyötä yhteisöllisen hyvinvointiryhmän ja vanhempainyhdistyksen kanssa. Oppilaiden yhteisöön kuulumista ja kouluviihtymistä tuetaan kummiluokkatoiminnalla ja lisäämällä kaikkien oppilaiden osallisuutta esim. mielipidekyselyjen avulla. Käytännössä oppilaiden osallisuus tulee esiin parhaiten arjessa, jossa oppilas on aktiivinen toimija.

Yhteistyöpäiväkotiemme esikouluryhmät osallistuvat vuotuisiin tapahtumiimme erillisen suunnitelman mukaisesti. Kullekin ensimmäiselle luokalle on sovittu yhteistyöryhmä päiväkodista. Vanhempia osallistetaan luokkien ja koko koulun toimintaan erityisesti luokkien omissa tapahtumissa sekä kodin ja koulun yhteistyöpäivän toteuttamisessa. Huoltajia osallistetaan myös Wilma-kyselyjen avulla.

Luokissamme on avoimet ovet, ja opettajat suunnittelevat ja työskentelevät yhdessä. Työjärjestyksellä mahdollistetaan palkkitoiminta luokka-asteiden sisällä. Yhteistoiminnalliset työtavat mahdollistavat aktiivisen osallistumisen sekä oppilaille että henkilökunnalle. Kehitämme pajatoimintaa luokka-asteiden välillä, sillä vaihtelevat ryhmäkoko- ja ryhmämuotoiset kannustavat toimimaan kaikkien kanssa. Opetusryhmien sisäinen ja keskinäinen vuorovaikutus on hyvää ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan jatkuvasti. Oppilaiden joustava integrointi toimii monipuolisesti.

Oppimisympäristömme ja työtapamme ovat oppilaslähtöisiä ja monipuolisia

Koulurakennuksissamme on erilaisia, muunneltavia ja eriyttäviä tiloja. Luokat ja koulun muut tilat sekä ympäristö ovat viihtyisiä ja oppilaat ovat osallistuneet niiden suunnitteluun. Lähialueelle on helppo tehdä opintoretkiä. Koulun lähiympäristö on monipuolinen; se sisältää muun muassa jokiluonnon, runsaasti kulttuuritarjontaa ja liikuntapalveluja.

Monipuolinen tietotekniikka ja verkko-oppimisympäristöt laajentavat oppimisen mahdollisuuksia. Verkko on avoin kaikille ja oppilaat käyttävät sekä omia että koulun laitteita oppimisvälineinä. Koulun sisäinen viestintä toteutetaan verkossa. Monipuolinen tietotekniikan käyttö mahdollistaa oppimisen etäyhteydessä, yksin ja yhdessä sekä antaa mahdollisuuden vahvistaa kansallisia ja kansainvälisiä yhteistyömuotoja.

Tietotekniikan lisäksi käytämme konkreettisia, monipuolisia opetusvälineitä ja -materiaaleja niiden sopivuutta kuhunkin tilanteeseen arvioiden. Kokeilemme erilaisia ideoita rohkeasti ja haluamme tuottaa oppilaille onnistumisen elämyksiä. Yhdistämme oppiaineita kokonaisuuksiksi ja rakennamme oppilaiden kanssa heidän arjestaan nousevia oppimiskokonaisuuksia. Kuuntelemme oppilaita ja huomioimme heidät yksilöinä. Tavoitteenamme on luoda oppimisympäristömme ilmapiiiristä iloinen, rento ja turvallinen.

Oppimisympäristömme ovat turvallisia ja kannustavia

Huolehdimme oppilaiden ja koulun aikuisten turvallisuudesta pitämällä turvallisuus- ja hyvinvointisuunnitelmamme ajan tasalla. Koulutamme henkilöstöämme ja harjoittelemme oppilaiden kanssa säännöllisesti vaara-, tapaturma-, ja kriisitilanteita varten. Seuraamme aktiivisesti koulutilojemme turvallisuutta yhteistyössä kaupungin terveystieteiden ja kiinteistöjen vastaavien tahojen kanssa.

Seuraamme kouluympäristön liikennejärjestelyjä, ja ilmoitamme havaitsemistamme puutteista niistä vastaaville tahoille. Kiinnitämme erityistä huomiota oppilaiden kulkemiseen kahden opetuspisteemme välillä. Yhdessä kotien kanssa opimme turvallista liikenteessä kulkemista. Tuemme kotien liikenneturvallisuuskasvatusta.

Oppilaat viettävät välitunteja yhdessä turvallisesti useiden aikuisten valvonnassa. Koulujemme pihat ovat toimivat, viihtyisät ja toimintaan innostavat. Kannustamme oppilaita vastuullisuuteen.

Käytössämme on toimintaohjelmia, joilla ehkäisemme kiusaamista ja tuemme oppilaiden vertaissovittelua. Tuemme oppilaiden sosiaalisten taitojen kehittymistä: taitoa kuunnella toisia, ilmaista itseään sekä toimia rakentavasti vuorovaikutustilanteissa.

Annamme runsaasti positiivista palautetta sekä oppilaille että aikuisille. Wilma-viestintäkanavaa käytämme aktiivisesti myös positiiviseen tiedonvälittämiseen. Kysymme kuulumisia ja kannustamme kaikkia tasapuolisesti.

Koulumme henkilöstö on osaava, innostava ja kannustava. Aikuiset ovat oppilaalle läsnä. Jokainen on jossakin hyvä, virheille ja epäonnistumisillekin on tilaa, ja niistä pyritään oppimaan.

Poliopetus

Ohjaamme oppilaiden oppimista ja käyttäytymistä yhteisöllisesti turvallisessa oppimisympäristössä. Luokkiemme käytössä on tällä hetkellä koko Viertolan koulun Jokirannan opetuspisteen ylin kerros. Poliopetuksen työskentelytilojen selkeärajaisuus rauhoittaa toimintaamme. Käytävillämme ei ole ohikulkijoita ja kaikki yläkerrassa työskentelevät ovat toisilleen tuttuja. Oppilaiden on helppoa saapua selkeärajaiseen kouluympäristöön. Tarvittaessa koulupäivää voidaan aikatauluttaa niin, että alempien kerrosten oppilaat ovat jo oppitunneillaan poliopetuksen oppilaiden saapuessa kouluun. Myös välituntiaikataulumme ovat joustavia.

Käytämme oppilaiden opetuksessa ja ryhmittelyssä joustavia opetusjärjestelyitä sekä tilapäisesti yksilöopetusta. Laadimme oppilaille yksilölliset lukujärjestykset, joiden toteuttamiseksi eriyttämistilat ovat välttämättömiä. Eriyttämistiloilla on suuri merkitys siihen, että oppimisympäristömme on turvallinen. Kahden luokan väliin sijoittuva eriyttämistila lisää turvallisuuden lisäksi myös luokkien välistä yhteisöllisyyttä.

Huomioimme oppilaamme erilaisina yksilöinä ja oppijoina, samalla painottaen yhteisöllistä toimintaa ja muiden huomioon ottamista. Vaikka rakennamme pienryhmämme pääsääntöisesti oman luokan oppilaista, ryhmittelemme esim. taito- ja taideaineissa oppilaita myös yli luokkarajojen. Eri-ikäisten ja eri tilanteessa olevien oppilaiden yhdessä työskenteleminen mahdollistaa niin vertaisoppimista kuin oppilaan toimimista toisen tutorina, ohjaajana. Teemme myös luokkarajat ylittäviä retkiä ja meillä on yhteistä pajatoimintaa.

Turvallisen oppimisympäristön ja yhteisöllisen toiminnan turvaamiseksi huolehdimme henkilökunnan riittävästä turvallisuuskoulutuksesta.

Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Eheyttämällä opetusta autamme oppilaita ymmärtämään opiskeltavien asioiden välisiä suhteita ja keskinäisiä riippuvuuksia. Eheyttäminen yhdistää koulun sitä ympäröivään maailmaan ja tukee oppilaslähtöistä ja oppimiskeskeistä pedagogiikkaa. Teematapahtumat, opintoretket, vierailut ja työpajatyöskentelyt tukevat opetusmeidän eheyttämistä.

Opetusta eheyttämällä opetuksen tavoitteet ja sisällöt jäsentyvät oppimiskokonaisuuksiksi. Jokaisen oppimiskokonaisuuden tähtäimenä on arvopohjaamme nojautuva laaja-alainen osaaminen. Luonteeltaan oppimiskokonaisuudet ovat eri oppiaineiden ja opettajien yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Opetuksen ja oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa teemme yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Oppimiskokonaisuuksien teemat ja sisällöt täsmennetään vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

Jokaisen oppilaan opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Oppilas on aina mukana oman oppimiskokonaisuutensa suunnittelussa. Hän toteuttaa oppimiskokonaisuuden yksin tai yhdessä toisten oppilaiden kanssa. Oppilas laatii opettajien avustuksella työsuunnitelman joko valmiin kokonaisuuden pohjalta tai suunnitellen kokonaan oman kokonaisuutensa. Hän etenee oman ikä- ja taitotasonsa mukaisesti. Tuotos voi sisältää esimerkiksi suullisen tai kirjallisen osuuden, musiikkia, liikettä, kuvallista ilmaisua jne.

Opettajiemme tiivis yhteistyö tukee monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista. Tavoitteena on, että oppilas saa kokemuksia luovasta prosessista ja siihen kuuluvasta suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin kokonaisuudesta. Hänellä on mahdollisuus tutkia ja toimia vuorovaikutuksessa useiden eri oppilaiden, opettajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lukuvuoden alussa opettajatiimit suunnittelevat vähintään yhden oppimiskokonaisuusjakson teeman ja määrittelevät oppiaineet, joiden sisältöjä jaksossa hyödynnetään. Tämän jälkeen opettajat ja oppilaat yhdessä muokkaavat sovittua teeman sisältöä ja tavoitteita kunkin oppilaan mielenkiintoa ja kehitystasoa vastaavaksi oppimiskokonaisuudeksi. Oppimiskokonaisuudelle laaditaan oppilaiden kanssa yhdessä selkeät tavoitteet ja arviointikriteerit. Jaksojen teemat ja ajankohdat kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutumista seurataan ja arvioidaan

- lukuvuosisuunnitelman laadinnan ja toimintakertomuksen yhteydessä
- oppimis- ja arviointikeskusteluissa oppilaiden ja huoltajien kanssa
- oppimiskokonaisuuksien tuotosten esittelyissä
- oppilaiden itsearvioinnin yhteydessä

LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen Viertolan koulussa

Hyvä ja turvallinen koulupäivä

Hyvä koulupäivä koostuu mielekkästä, vaihtelevasta ja tavoitteellisesta toiminnasta sekä onnistumisen kokemuksista. Koulussamme on riittävästi turvallisia aikuisia, joiden puoleen oppilas voi kääntyä kaikissa tilanteissa. Kunnioittava suhtautuminen toiseen koskee niin aikuisia kuin lapsiakin. Jokaisella on kuulluksi ja nähdyksi tuleminen tarve. Kuuntelemme oppilaiden ajatuksia koulun kehittämisestä ja he ovat aktiivisesti osallisia kouluarjen suunnittelussa.

Koulu oppivana yhteisönä

Meillä on oppivana yhteisönä yhteinen tavoite, johon sitoudumme. Tähän pääsyä auttavat yhteiset pelisääntömme, hyvä suunnittelu sekä selkeät toimenkuvat ja käytänteet. Oppivana yhteisönä toimimme avoimesti ja opimme virheistämme. Toimiva tiedonkulku edistää avoimuutta. Arvioimme toimintaamme, opimme saamastamme palautteesta ja olemme valmiita muuttumaan. Emme pelkää epäonnistua.

Oppivana yhteisönä opimme yhdessä. Oppilaat ovat täysivaltaisia toimijoita koulun arjessa, emmekä unohda aikuisten esimerkkinä toimimisen tärkeyttä. Opimme yhdessä pitäen luokka- ja oppiainerajat joustavina erilaisuutta hyödyntäen. Jaamme kokemuksiamme ja osaamistamme toistemme kanssa. Iloitsemme tiedollisen ja taidollisen oppimisen lisäksi myös sosiaalisten, koululais-, ja opiskelutaitojen kehittämisestä.

Ilmapiiri ja kouluyhteisön vuorovaikutus

Aloitamme uuden lukuvuoden tietoisella ryhmäyttämisen tukemisella. Järjestämme vaihtelevia opetusryhmiä, esimerkiksi palkki-, paja- ja valinnaistunneilla. Tuemme myös vertaisoppimista, jossa oppilaat oppivat toisiltaan. Koulussa on mahdollista toteuttaa yhteistyökumppaneidemme kanssa erilaisia kerhoja ja välituntitoimintaa. Oppilaskunta toimii aktiivisesti. Luokkatasot ylittävää yhteistyötä on esim. musiikin, liikunnan ja KiVa-tunneilla. Koululla on yhteisiä pajoja, juhlia ja teemapäiviä.

Tiedostamme koulun johtamisen tärkeän roolin hyvän ilmapiirin kannalta. Koulun toiminta on demokraattista ja avointa. Viestintä on ajantasaista ja järjestelmällistä. Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen on järjestelmällistä. Tiimityöskentelymme rakentuu arjen toiminnan tarpeista. Henkilökunta saa täydennyskoulutusta tarpeen mukaan. Haluamme tukea henkilöstön keskinäistä harrastustoimintaa.

Kouluyhteisön jäsenten keskinäisen vuorovaikutuksen tukeminen

Arvostamme hyviä käytöstapoja. Tervehdimme toisiamme ja kunnioitamme kaikkia koulussa työskenteleviä. Huomioimme toiminnassamme muut ihmiset ja lähiympäristön. Olemme mallina hyvistä tavoista ja vuorovaikutuksesta. Tuemme oppilaiden ja aikuisten sosiaalisia taitoja ja itsetuntemuksen kehittymistä. Hyväksymme erilaisuuden ja pidämme toisistamme huolta yhteistyön keinoin. Annamme rakentavaa palautetta, etenkin positiivista.

Osallisuus

Viertolan koulun toimintakulttuuri tukee yhteisöllisyyttä. Oppilaskunnalla on keskeinen rooli tämän toimintakulttuurin vahvistamisessa. Koulumme oppilaskuntaan kuuluvat kaikki koulun oppilaat, oppilaskunnan hallitus koordinoi työskentelyä yhdessä ohjaavien opettajien kanssa. Oppilaskuntatoiminta ohjaa oppilaitamme keskinäiseen yhteistyöhön ja kehittää oppilaittemme vastuuta yhteisten asioiden hoidosta. Oppilaamme osallistuvat oppimisympäristön ja oppimismenetelmien suunnitteluun. Oppilaat ja opettajat toimivat yhdessä kouluarjessa yli luokkataso- ja oppiainerajojen. Vanhemmat osallistuvat koulutyöhön luokkatoimikuntien ja vanhempainyhdistyksen kautta. Osallisuuden lisääntymistä seurataan vuosittain palautekyselyllä.

Kodin ja koulun yhteistyön muodot ja toteuttamisen keskeiset periaatteet

Teemme yhteistyötä kotien kanssa monin eri tavoin. Koulussamme järjestetään vanhempainiltoja, yhteistyöpäiviä ja oppilaskeskusteluja. Näiden lisäksi voimme järjestää retkiä, diskoja, myyjäisiä tai muita yhteisiä tilaisuuksia. Aktivoimme vanhempia osallistumaan yhteisiin tapahtumiin ja niiden toteuttamiseen. YHR tapaa lukuvuosittain vanhempien edustajia.

Koulussamme toimii vanhempainyhdistys. Vanhempainyhdistyksen kokouksissa on koulun edustaja mukana. Yhdessä vanhempainyhdistyksen kanssa tuemme aktiivisesti luokkatoimikuntien muodostamista. Tavoitteena on, että myös vanhemmat tapaavat toisiaan ja pääsevät vuorovaikutukseen toistensa kanssa.

Viestintä kotien ja koulun välillä tapahtuu kunnioittavassa hengessä pääosin Wilman ja puhelimen välityksellä. Tapaamme vanhempia säännöllisesti. Luomme toimivaa yhteistyötä kotien kanssa, jotta keskinäinen vuorovaikutus ja luottamus vahvistuvat. Muistamme viestiä myös positiivisista asioista.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa

Henkilöstöstämme koostuva yhteistyöryhmä tekee seuraavaksi lukuvuodeksi ehdotuksen yhteistyökumppaneista osana lukuvuosisuunnitelmaa. Opettajat, oppilaat ja huoltajat osallistuvat suunnitelman tekemiseen. Pidämme huolta suunnitelman realistisuudesta. Yhteistyön tavoitteet nousevat opetussuunnitelmasta. Sovimme viestinnästä ja yhteisistä pelisäännöistä jo suunnitteluvaiheessa. Valitsemme koululle yhteyshenkilön yhteistyön koordinointiin.

Yhteistyö ulkopuolisten toimijoiden kanssa vaatii vuorovaikutusta, oma-aloitteisuutta ja suunnittelua, vastuunjakoa ja tilojen käytön taitavaa koordinointia. Hyödynnämme käytössä olevaa tekniikkaa ja muuntautuvaa oppimisympäristöä yhteistyössä. Toteutamme yhteistyötä sekä koulun tiloissa että sen ulkopuolella.

Ympäristövastuullinen toiminta koulussa

Huolehdimme yhdessä tilojen siisteydestä. Jokaisella on vastuu yhteisestä ympäristöstä. Materiaaleja kierrättämällä ja uudelleen käyttämällä säästämme luontoa. Ruokailussa pyrimme vähentämään jätteen määrää. Järjestämme vaihtotoreja, siivoustalkoita tai muita ympäristöön liittyviä tempauksia esimerkiksi yhteistyössä oppilaskunnan tai vanhempainyhdistyksen kanssa. Hyödynnämme esimerkiksi HSY:n sekä kaupungin tilakeskuksen tarjoamia yhteistyömahdollisuuksia.

Hankinnoissa huomioimme hinta-laatusuhteen, jotta materiaalit olisivat mahdollisimman pitkäikäisiä ja tarkoituksenmukaisia. Lisäämme sähköisten materiaalien käyttöä ja aineettomia sovelluksia. Huomioimme opetuksessa ympäristökasvatuksen ja näytämme omalla esimerkillämme mallia. Säästämme sähköä sammuttamalla valoja ja laitteita

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus täydentää koulussa tapahtuvaa opetusta, mutta ei korvaa sitä. Tuemme oppilaiden tasa-arvoisuutta ylläpitämällä koulun laitteistoa. Etäyhteyksien avulla voidaan syventää koulun tarjoamaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Opetusta voidaan hyödyntää esimerkiksi oppilaan ollessa paljon poissa pitkäaikaisen sairauden vuoksi. Etäyhteyksiä hyödyntävää opetuksen tarkemmat periaatteet ja tavoitteet määritellään tarvittaessa oppilaan omassa opinto-ohjelmassa.

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Järjestämme vammaisopetuksen oppilaillemme koulupäivän ulkopuolella päivätoimintaa, jonka tavoitteet ja sisällöt määritellään erillisessä suunnitelmassa. Päivätoiminnassa työskentelevät koulumme oppilashoitajat ja koulunkäyntiavustajat. Teemme yhteistyötä ja jaamme tiloja alkuopetuksen oppilaille iltapäivätoimintaa järjestävien tahojen kanssa.

Kehitämme koulun omaa kirjastotoimintaa ja teemme yhteistyötä kaupunginkirjaston kanssa. Käytämme myös sähköisiä kirjoja.

Teemme yhteistyötä keittiön henkilökunnan kanssa. Keskustelemme etukäteen esimerkiksi teemaviikoista, jolloin teemaa voi integroida eri oppiaineiden opetukseen. Oppilaskunta osallistuu kouluruokailun suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin erilaisin tempauksin ja tapahtumin. Oppilaskunta tekee yhteistyötä keittiön henkilökunnan kanssa ja nimeää keskuudestaan edustajan koulun ja ateriapalveluiden yhteiseen ruokaraatiin. Oppilaat osallistuvat ruokalan siisteyden ylläpitoon kykyjensä mukaisesti. Ylempien luokkien oppilailla voi olla ruokajärjestäjätehtäviä.

Järjestämme koululla monipuolista välituntitoimintaa sekä sisä- että ulkotiloissa. Oppilaat osallistuvat välituntitoiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen. Teemme yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa, esimerkiksi harrastusesittelyjen muodossa. Teemme liikennetaitojen kartuttamiseksi yhteistyötä muun muassa lähipoliisin kanssa.

Poliopetuksen oppilashuolto

Oppilaamme ovat hallinnollisesti Viertolan koulun oppilaita, minkä vuoksi he kuuluvat Viertolan koulun oppilashuollon palveluiden piiriin. Käytännössä oppilaidemme oppilashuolto on kuitenkin järjestetty yhdessä erikoissairaanhoidon (HUS) hoitopoliklinikoiden kanssa. Näitä toimijoita ovat mm. Tikkurilan lastenpsykiatrinen poliklinikka, Tikkurilan nuorisopsykiatrinen poliklinikka, Myyrmäen nuorisopsykiatrinen poliklinikka, Tutkimus-, arviointi-, ja kriisipoliklinikka (TAK), sekä kuntoutuspoliklinikka (KUPOLI).

Oppilashuollollisen työemme perusta on määrääjoin hoitotahon koolle kutsumissa hoitoneuvotteluissa, joihin erityisluokanopettaja pääsääntöisesti osallistuu koulun edustajana. Näissä neuvotteluissa hoitotaho pyrkii löytämään oppilaillemme sopivat yksilölliset hoidolliset ratkaisut yhteistyössä perheen ja koulun kanssa. Tarpeen mukaan on neuvotteluissa voi olla mukana muita yhteistyötahoja, esim. lastensuojelun edustaja.

Hoitoneuvottelut toimivat myös oppilaidemme moniammatillisena asiantuntijaryhmänä. Tarvittaessa kokoamme moniammatillisen asiantuntijaryhmän Viertolan koulun YHR-jäsenistä. Ryhmä käsittelee pedagogiset asiakirja mm. nivelvaiheessa tai erityisopetuspäätöksen muuttuessa. Vastuu käsittelystä on apulaisrehtorilla.

Pidämme vähintään kerran lukukaudessa yhteistyöpalaverin kunkin lasten- ja nuorisopsykiatrian poliklinikan kanssa. Näihin osallistuvat luokkia opettavat opettajat sekä oppilaidemme hoitotiimit.

Yhteistyöpalaverien lisäksi opettaja tekee säännöllistä yhteistyötä hoitopoliklinikoiden kanssa esimerkiksi keskustelemalla oppilaiden vastuutyöntekijöiden kanssa kunkin oppilaan sen hetkisestä koulutilanteesta ja voimavaroista. Opettaja huolehtii, että yhteistyötä koulun ja hoitopoliklinikan välillä on säännöllisesti vähintään kaksi kertaa lukukaudessa.

Osana oppilaidemme hyvinvoinnista vastaa myös poliopetuksen ohjantaryhmä, jossa edustajina ovat poliopetuksen opettajat, sekä HUS:n poliklinikoiden edustus. Ohjantaryhmän tarkoituksena on kehittää rakenteita ja yhteistyötä kohti optimaalista tasoa.

LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

Arvioinnin toteuttaminen Viertolan koulussa

Laadimme yhdessä yhtenäiset ja yhdenmukaiset opetussuunnitelmaan perustuvat arviointikriteerit ja ohjeistukset kullekin vuosiluokkatasolle. Esittelemme huoltajille opetussuunnitelmaa sekä arvioinnin perusteita ja käytänteitä syksyisin vanhempainilloissa. Kehitämme arviointia kokemusten ja palautteiden pohjalta. Kerromme oppilaille lukuvuoden alussa, mitä arvioidaan ja mitkä seikat vaikuttavat arviointiin eri oppiaineissa, ja mitkä ovat käyttäytymisen ja työskentelyn arviointiperusteet.

Huomioimme oppilaita henkilökohtaisesti koulupäivän aikana ja annamme ohjaavaa palautetta sopivissa tilanteissa. Pienet oppilasryhmät tai jakotunnit mahdollistavat paremmin kohtaamisia. Luokan yhteiseen vertaisarviointiin sekä ohjaavan palautteen saamiseen oppilaat kasvavat ensimmäiseltä luokalta alkaen ja kokevat sen osaksi koulun arkea.

Arvioimme oppilaita oikeudenmukaisesti ja eettisesti. Käytämme arvioinnissa monipuolisia menetelmiä, joilla keräämme tietoa oppilaiden edistymisestä eri osa-alueilla ja erilaisissa oppimistilanteissa. Hyödynnämme oppilaan- ja ryhmäntuntemustamme sekä huomioimme oppilaan ikätason valitessamme menetelmiä. Arviointimenetelmämme ovat toiminnallisia, suullisia ja kirjallisia. Oppilas voi osoittaa osaamistaan mm. oppimispäiväkirjan avulla, portfolioissa, projekteissa ja ryhmätöissä. Hyödynnämme apuvälineitä sekä tieto- ja viestintäteknologiaa. Oppilaat osallistuvat arviointiin oppimisprosessin eri vaiheessa niin itsearviointiin kuin pari- ja ryhmäarviointiin keinoin. Arviointikeskustelussa käymme läpi oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet.

Edistämme monipuolisten arviointimenetelmien käyttöä jakamalla tietoa ja kokemuksia työyhteisössämme sekä kehittämällä menetelmien käyttöä johdonmukaisesti. Myös oppilaiden ja vanhempien kanssa käydyt keskustelut ovat osa tätä kehitystyötä.

Saamme arvioinnin kautta palautetta pedagogisten ratkaisujen toimivuudesta. Helpotamme, muutamme, kertaamme tai monipuolistamme opetettavaa tietoa aineista riippuen oppilaiden

suoriutumisesta ja /tai opetettavaan tietoihokseen suhtautumisesta. Arviointi on koulussamme sekä oppilaan että opettajan työväline.

Käyttäytymisen arviointi

Ohjaamme oppilaita ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristön sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Opetamme asiallista ja tilannetietoista käyttäytymistä sekä hyviä tapoja. Ohjaamme oppilaita kunnioittamaan omaa ja muiden työrauhaa. Kannustamme oppilaita yhteistyöhön toteuttamalla monipuolisia ja vuorovaikutuksellisia työtapoja.

Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit

	Arvosana (numero käytössä vuosiluokilla 6-9)	Muiden ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen	Työn arvostus: työrauha- ja yhteistyötaidot	Koulun sääntöjen noudattaminen
A	10 (erinomainen)	Esimerkillisen erinomainen käytös: kohtelias, avulias, positiivinen suhtautuminen koulutyöhön, luotettava, toimii vastuullisesti, esim. pukeutuminen ja varustautuminen	Edistää myönteisesti koko luokan ja koulun yhteishenkeä ja työrauhaa	On sisäistänyt koulun ja luokan säännöt
A	9 (kiitettävä)	Kiitettävä käytös: luotettava, vastuuntuntoinen, esim. pukeutuminen ja varustautuminen	Pystyy rakentamaan yhteistyöhön ja edistää luokan työrauhaa	Noudattaa koulun ja luokan sääntöjä
B	8 (hyvä)	Asiallinen käytös kaikkia kohtaan	Antaa yleensä työrauhan ja kykenee yhteistyöhön	Noudattaa yleensä koulun ja luokan sääntöjä
C	7 (tyyydyttävä)	Käyttäytyminen vaihtelevaa	Pystyy vaihtelevasti työrauhaan ja yhteistyöhön	Noudattaa vaihtelevasti sääntöjä
D	6 (kohtalainen)	Asiallisen käytöksen noudattaminen on vaikeaa, käyttää toistuvasti epäasiallista kieltä, kantaa harvoin vastuuta omista teoistaan	Toisia häiritsemätön työskentely ja yhteistyö on vaikeaa	Sääntöjen noudattaminen on vaikeaa, mahdollisesti myös myöhästymisiä, luvattomia poissaoloja
D	5 (välttävä)	Ei pääsääntöisesti pysty asialliseen käytökseen, useita rikkeitä	Häiritsee usein, ei kykene toisia häiritsemättömään työskentelyyn eikä yhteistyöhön	Ei noudata sääntöjä
	4 (heikko)	Sopimaton käytös, ei halua ottaa muita ihmisiä eikä ympäristöä huomioon	Häiritsee jatkuvasti ja kieltäytyy työskentelystä	Tahallista sääntöjen rikkomista, ei ole koulun keinoin ojennettavissa

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki Viertolan koulussa

Viertolan koulun toimintakulttuuri perustuu kaupunkimme arvoihin; hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioittaminen. Nämä toteutuvat arjessamme henkilöstön hyvien vuorovaikutustaitojen, perustehtävän normien tuntemisen, yhteiskunnan monimuotoisuuden ymmärtämisen sekä positiivisen asenteen vahvistamisen avulla. Arvot näkyvät johtamisessa käytännön tekoina oppimisen edellytyksistä huolehtimisesta ja henkilöstön hyvinvoinnin tukemisesta. Johtajuus on jaettava ja osallistavaa kaikilla tasoilla koulun rakenteissa.

Hyvinvointiin tähtäävä ennaltaehkäisevä työ

Rehtorin ja apulaisrehtorin työn tukena koulussamme toimii johtoryhmä, jonka jäsenet ovat koulun opettajia. Johtoryhmän tehtävänä on tuoda opettajien arjen näkökulma johtamiseen ja vastata omalta osaltaan koulun johtamistyöstä arjessa. Opettajat osallistuvat seuraavan lukuvuoden suunnitteluun johtoryhmän laatiman vuosikellon avulla. Osallistamalla opettajat oman työnsä suunnitteluun, johtoryhmä tukee työyhteisön motivaatiota ja työssä jaksamista. Osallistamisen menetelmät ovat vuorovaikutteisia ja toiminnallisia, jotta jokaisen on mahdollista vaikuttaa.

Koulussa toimii yhteisöllinen hyvinvointiryhmä, YHR, jonka jäseniä ovat rehtori ja apulaisrehtori, erityisopettajat, terveydenhoitaja, koulukuraattorit ja koulupsykologit. Se tapaa opettajat luokkatasoitiimeinä, tiimit voivat valita itse keskusteluaiheet tapaamiseen. Luokissa tehdään ilmapiirikysely ennen tiimitapaamista. Opettajien osallisuutta vahvistetaan YHR-työn suunnittelussa, tiimeiltä pyydetään toiveita ja ajatuksia yhteisöllisestä työstä.

Ilmapiirikyselyn tavoitteena on saada tietoa luokan vuorovaikutussuhteista. Mikäli ilmapiirikyselystä nousee huolta herättäviä asioita, YHR:n jäsenet suunnittelevat yhteistyössä opettajan kanssa toiminnallisia keinoja luokan ilmapiiriin ja vuorovaikutustaitojen parantamiseksi. Sopivia toimintamalleja antavat esim. Hyvää mieltä yhdessä -aineisto, KiVa-koulu, Lions Quest, Forum-teatteri.

Viertolan koulussa jokaisella opettajalla on vastuu oppilaan kasvun ohjaamisesta. Oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaan edellytyksiä hyvään oppimiseen ja oppijana kehittymiseen. Ohjauksella tuemme oppilaan kasvua oman toiminnan säätelyyn, vahvistamme osallisuutta, kannustamme vastuunottoon ja rakentavaan toimintaan yhteisössä. Tavoitteena on auttaa oppilasta ymmärtämään oppimistaan, harjaantumaan opiskelun taidoissaan, arvioimaan omaa toimintaansa sekä löytämään keinoja selviytyä oppimisessaan. Yläkoulun luokillamme opinto-ohjaus on tärkeä osa ohjaustyötä, siinäkin erityisluokanopettajien oppilaantuntemuksella on suuri merkitys. Opintojen ohjausta toteutetaan yläluokilla valtakunnallisesti sovitun tuntijaon mukaan. Lisäksi oppilaiden on mahdollista saada henkilökohtaista ohjausta.

Luokanopettajat, YHR ja oppilaskunnasta vastaavat opettajat edistävät oppilaiden osallisuutta, tavoitteena saada kaikkien koulun oppilaiden ääni kuuluviin kaikissa koulun arkeen liittyvissä asioissa. Oppilaiden osallistamisen avulla vahvistamme oppilaan aktiivista toimijuutta ja tuemme vaikutusmahdollisuuksien oppimista ja aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamista.

Koulussamme on kaikille yhteiset järjestyssäännöt. Kaikki kouluyhteisön jäsenet osallistuvat järjestyssääntöjen laatimiseen ja sitoutuvat niiden noudattamiseen. Yhteiset säännöt luovat perustan hyvään ja turvalliseen koulupäivään.

Nivelvaiheen yhteistyö Viertolan koulussa

Oppilaan aloittaessa koulunsa teemme yhteistyötä alueen esikouluryhmien kanssa hyvän tiedonsiirron turvaamiseksi. Uusille oppilaille ja huoltajille järjestetään tutustumispäivä. Erityistä tukea tarvitsevien koulutulokkaiden huoltajat tavataan tarvittaessa henkilökohtaisesti.

Yläkouluun siirryttäessä nivelvaihe tehdään yhteistyössä alueemme yläkoulujen kanssa. Keväällä huhti-toukokuussa pidämme tiedonsiirtopalaverit oppilaista. Erityisen tuen oppilaille laaditaan pedagogiset selvitykset tammikuun loppuun mennessä.

Valmistavasta opetuksesta siirtyminen

Koulumme valmistavan opetuksen oppilaat ovat pääsääntöisesti Viertolan koulun oppilasalueelta. Jokaiselle oppilaalle on sovittu opetusryhmä, johon hän siirtyy valmistavan opetuksen jälkeen. Oppilaat aloittavat tutustumisen omaan tulevaan luokkaansa heti, kun heillä on siihen alustavia valmiuksia. Kun taidot vahvistuvat, integraation määrää lisätään kunnes he ovat valmiita siirtymään omaan ryhmäänsä pysyvästi. Valmistavan luokan opettaja, suomi toisena kielenä opettaja ja vastaanottavat opettajat tekevät tiivistä yhteistyötä siirtoprosessin aikana. Kaupungin muista valmistavan opetuksen ryhmistä tulevien oppilaiden kohdalla järjestetään tutustumiskäyntejä ja -jaksoja ennen lopullista siirtymistä.

Polikliinisen opetuksen oppilaiden nivellys

Oppilaaksioton jälkeen oppilaalle suunnitellaan yksilöllinen nivellys Viertolan kouluun yhteistyössä lähettävän koulun ja huoltajien kanssa. Mikäli oppilas kykenee palaamaan omaan lähikouluunsa, käynnistetään nivellyksen suunnittelu hyvissä ajoin. Koordinattorit ovat nivellyksessä mukana. Oppilaat tulevat kaikkialta Vantaan alueelta ja yhteistyö räätälöidään vastaamaan oppilaan kuntoa ja tarpeita.

Vammaisopetuksen yhteistyöverkosto

Oppilaat ohjautuvat Viertolan vammaisopetuksen luokille koordinattoreiden kautta useimmiten joko kouluuntulo- tai yläkouluun siirtymisvaiheessa. Nivellystyö tehdään tiiviissä yhteistyössä lähettävän päiväkodin tai koulun kanssa. Oppilaalle sovitaan tarvittaessa yksilöllinen tutustuminen kouluun.

Yleinen tuki

Yleinen tuki on keino vastata oppilaan tuen tarpeeseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Sitä annetaan pääasiassa luokan arjessa. Se voi koostua pedagogisista ratkaisuista sekä ohjaus- ja tukitoimista. Yleisen tuen aloittamiseen ei tarvita erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Yleisen tuen tavoite on tukea oppilaan kykyä työskennellä omassa ryhmässä. On tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä kotien kanssa ja edesauttaa lapsen oppimaan oppimisen taitoja.

Koulun henkilöstö järjestää yleistä tukea yhteistyönä. Yleinen tuki painottuu luokanopettajan antamaan tukeen. Tukiopetusta annetaan yleisen tuen tasolla aina pienelle ryhmälle ja sitä voi antaa kuka tahansa opettaja. Erityisopettajan apu painottuu luokkatyöskentelyyn esisijaisesti palkkituntien aikana ja opettajan konsultaatioon.

Esimerkkejä yleisestä tuesta ovat ennakoiva tukiopetus, tukiopetus, eriyttävät tehtävät, oppituntien palkittaminen, monipuoliset oppimisen apuvälineet ja opetusvälineet, tukisanalistat sekä avustajan tuki ryhmässä.

Mikäli oppilaan tuen tarve on hyvin säännöllistä ja kohdennettua, teemme yleisestä tuesta oppimissuunnitelman yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan yleisessä tuessa käytetyt opetusjärjestelyt, -menetelmät ja tukitoimet. Oppimissuunnitelman sisältö selvennetään oppilaalle tämän ikä ja kehitystaso huomioiden. Mikäli opettaja arvioi, ettei yleisen tuen keinoista ole ollut riittävästi apua, hän laatii pedagogisen arvion (erillinen lomake), joka perustuu oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma tulee siis olla

tehtynä, jos halutaan, että oppilas siirtyy tehostetun tuen piiriin. Siirtymävaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Heidän kanssaan sovitaan, miten tukea arvioidaan. Kun oppilas siirtyy tehostettuun tukeen, asiaa käsittelee myös moniammatillinen ryhmä. Tarvittaessa oppilas voidaan ohjata koulupsykologin tutkimuksiin.

Tehostettu tuki

Mikäli oppilas tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, hänelle pitää tehostaa tukitoimia. Tehostetun tuen aloittaminen perustuu oppilaan opettajan/opettajien laatimaan pedagogiseen arvioon, jossa kuvataan oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kokonaistilanne koulun, oppilaan sekä huoltajien näkökulmista. Pedagogisen arvion pohjana on yleisen tuen oppimissuunnitelma.

Tehostettuun tukeen siirtyminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Samoin menetellään, kun palataan tehostetusta tuesta takaisin yleiseen tukeen. Yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on tärkeää sekä tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta.

Tehostetun tuen oppimissuunnitelma arvioidaan vähintään kerran lukuvuodessa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan päivämäärä, jolloin tehostetun tuen tarvetta arvioidaan uudelleen. Oppilaan tehostetun tuen toteuttamisesta laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan, millaista tukea oppilas saa ja miten sitä toteutetaan. Oma opettaja ja erityisopettaja voivat antaa tehostettua tukea, joten yhteissuunnittelu on tärkeää. Tuen menetelmät ovat samoja kuin yleisessä tuessa, mutta ne painottuvat yksilöllisempään suuntaan oppilaan tarpeisiin pohjautuen. Esimerkkejä tehostetusta tuesta ovat mm. osa-aikainen pienryhmäopetus laaja-alaisen erityisopettajan kanssa, opintojen yksilöllinen ohjaus sekä eriyttävät tehtävät.

Tehostetussa tuessa oppilaan oppimissuunnitelmassa voidaan määritellä opiskelun erityiset painoalueet yhdessä tai useammassa oppiaineessa, elleivät tavanomaiset perusopetuksen tukimuodot riitä. Tavoitteena on auttaa oppilasta saavuttamaan opinnoissa etenemisen kannalta oppiaineen keskeiset sisällöt ja samalla vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja. Erityiset painoalueet muodostetaan oppilaan oman vuosiluokan kaikkein keskeisimmistä sisällöistä.

Tehostettua tukea toteutetaan riittävän pitkään, jotta oppilaalle annettujen tukitoimien vaikuttavuutta ja vahvuutta voidaan arvioida. Arvioinnissa otetaan kantaa, miten tukimuodot ovat toimineet oppilaan arjessa ja millainen on oppilaan tuen tarve jatkossa. Oppilas voi siirtyä takaisin yleiseen tukeen, jatkaa tehostetussa tuessa samoilla tai muunnelluilla tukitoimilla, tai siirtyä erityiseen tukeen.

Mikäli oppilaan tuen tarve lisääntyy, moniammatillinen ryhmä suunnittelee luokanopettajan johdolla uusia tapoja toteuttaa tukea tai tarvittaessa käynnistää erityisen tuen prosessin.

Erityinen tuki

Viertolan koulussa erityistä tukea annamme oppilaalle, joka tarvitsee tehostettua tukea intensiivisempää ja pitkäkestoisempaa tukea. Teemme oppilaalle pedagogisen selvityksen, jonka käsittelemme moniammatillisessa ryhmässä. Kuulemme huoltajaa kirjallisesti ja täydennämme selvitystä tarvittaessa asiantuntijalausunnoin. Näiden pohjalta aluepäällikkö tekee oppilaalle erityisen tuen päätöksen.

Laadimme oppilaalle henkilökohtaisen tuen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS), jonka mukaisesti annamme hänelle erityisopetusta. Annamme erityistä tukea erilaisin joustavin

järjestelyin, kuten samanaikaisopetuksena, integraatioryhmissä ja osittain tai kokoaikaisesti luokkamuotoisena. Laadimme HOJKSin yhdessä oppilaan ja huoltajan sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun erityisen tuen päätös on tehty sekä lukuvuosittain syyslukukaudella. Päivitämme sekä arvioimme sitä aina tarvittaessa tai vähintään kerran kevätlukukauden aikana.

Käytämme tarvittaessa monimuotoisesti joustavia opetusjärjestelyjä (esim. lyhennetty koulupäivä), joihin haemme esityksen perusteella erillisen päätöksen. Järjestämme oppilaalle erityistä tukea joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee oppiaineittain, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti. Ennen oppiaineen yksilöllistämistä tuemme oppilasta käyttämällä erityisiä painoalueita. Oppiaineen oppimäärän voidaan yksilöllistää, mikäli oppilas ei tuesta huolimatta suoriudu ydinsisältöihin liittymistä tavoitteista hyväksytysti. Yksilöllistämisen tarpeen perustelemme pedagogisessa selvityksessä jokaisen oppiaineen osalta erikseen. Pedagogisen selvityksen perusteella haemme uutta erityisen tuen päätöstä.

Järjestämme oppilaalle erityistä tukea ensisijaisesti oppilaan lähikoulussa. Haemme tarvittaessa oppilaalle paikkaa kaupunkitasoisesta erityisryhmästä (etappi-, paja-, poli- tai vammaisopetus). Viertolan koulussa tarjoamme erityistä tukea alueellisesti vammaisopetuksen- sekä kaupunkitasoisesti poliopetuksen ryhmissä.

Mikäli oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea tai oppiaineen yksilöllistämistä, aloitamme näiden päättämiseen liittyvän prosessin. Laadimme oppilaalle pedagogisen selvityksen, kuulemme huoltajaa kirjallisesti ja käsittelemme paluun tehostetun tukeen tai yleisiin oppimäärien opiskeluun moniammatillisessa ryhmässä. Päätöksen erityisen tuen päättymisestä sekä oppiaineen yksilöllistämisen päättymisestä tekee aluepäällikkö.

Kaikissa oppilaan tuen prosesseissamme korostuu oppilaan ja huoltajan ensisijaisuus. Kun opettajalla tai muulla koulun aikuisella herää huoli lapsen hyvinvoinnista, hän pohtii ensin, minkä asteinen huoli on ja tekee tilanteesta oman arvionsa. Opettaja keskustelee lapsen kanssa ja ottaa puhelimitse yhteyden huoltajaan. Opettajille on jaettu konkreettiset ohjeet huolen puheeksi ottamisesta ja yhteydenpidosta kotiin. Mikäli koetaan tarpeellisenä, että oppilashuollon työntekijä/työntekijöitä otetaan mukaan, pyydetään huoltajalta suostumus tähän. Perustetaan monialainen asiantuntijaryhmä, joka kootaan yhdessä lapsen ja huoltajan kanssa. Ryhmään voidaan kutsua myös muita lapsen asioissa mukana olevia tahoja. Ryhmässä päätetään, kuka on vastuuhenkilö lapsen asioissa. Vastuuhenkilö laatii monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisesta oppilashuollon kertomuksen.

Kun opettajalla herää huoli oppilaan oppimisesta, hän keskustelee lapsen kanssa ja ottaa yhteyden huoltajaan. Mikäli on tarpeen tehdä oppimissuunnitelma, pedagoginen arvio tai pedagoginen selvitys, kokoamme yhdessä huoltajan kanssa pedagogisen asiantuntijaryhmän, jossa suunnittelemme yhdessä oppilaan tuen ja laadimme suunnitelmasta asiakirjan.

LUKU 8 OPPILASHUOLTO

LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kielitietoisien toimintakulttuurin edistäminen Viertolan koulussa

Kielitietoisessa opetuksessamme tuemme oppilaiden erilaisia oppimisstrategioita. Suomen kieltä opetetaan eri oppiaineiden yhteydessä. Koulumme monenlaisista oppijoista johtuen kiinnitämme erityistä huomiota sanavaraston kehittymiseen ja oikeiden käsitteiden käyttämiseen. Eri oppiaineilla on oma kieli ja omat kielelliset ominaisuutensa ja käsitteensä, joista poimitaan keskeisimmät ja selvennetään ne oppilaille monikanavaisesti. Opettaja voi esim. käyttää arkikieltä,

kuvia, videoita, piirroksia ja konkreettisia esineitä. Avainkäsitteet kootaan yhdessä luokan seinille, yhteisiin tiloihin tai sähköisiksi tallenteiksi. Myös erilaiset käsite- ja ajatuskartat tukevat oppimista.

Opetuksemme on vuorovaikutteista. Luomme turvallisia kielenkäyttötilanteita, joihin jokainen oppilas voi osallistua puhuen, kuunnellen, lukien ja kirjoittaen. Rohkaisemme oppilaita ilmaisemaan itseään myös erilaisilla kompensoivilla tavoilla, ilmeillä ja eleillä ja omien ilmaisutapojen käyttämisellä.

Luokan- ja aineenopettajat tekevät tiivistä yhteistyötä suomea toisena kielenä opettavan opettajan kanssa. Huomioimme oppilaiden äidinkielet kodin ja koulun välisessä viestinnässä. Käännätämme mahdollisuuksien mukaan tärkeät tiedotteet, käytämme arkitiedotteissamme selkeää kieltä ja helpotamme tiedotteiden ymmärtämistä korostamalla pääasioita. Käytämme monipuolisia viestikanavia.

Olemme kiinnostuneita erilaisista kielistä. Tutustumme monikielisten oppilaiden omiin kieliin ja kulttuuriin tapoihin kuten erilaisiin juhliin. Harjoittelempa eri kielillä vuorovaikutustilanteita, kuten tervehtimistä, lauluja ja leikkejä. Hyödynnämme opetuksessa oppilaiden juuria ja asiantuntijuutta. Pyrimme osallistamaan myös oppilaiden perheet mukaan oman kielen ja kulttuurin esiin tuomiseen koulussa.

LUKU 10 RUOTSIN KIELEN KIELIKYLPY VIERTOLAN KOULUSSA

Yleistä

Viertolan koulun varhainen täydellinen ruotsin kielen kielikylpy on tarkoitettu vantaalaisille lapsille, joiden äidinkieli on suomi. Kielikylpyopetukseen hakeville järjestetään kielellisen valmiuden arvioinnin koe. Varhaisen täydellisen kielikylvyn jälkeen oppilaalla on mahdollisuus jatkaa peruskoulun loppuun Peltolan koulun kielikylpyopetuksessa.

Kielikylpyluokat noudattavat kaikissa oppiaineissa valtakunnallisia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita (2014), Vantaan opetussuunnitelmaa sekä Viertolan koulun omaa opetussuunnitelmaa ja oppimistavoitteita. Koulun yleisestä tuntijaosta poiketen kielikylvyssä noudatetaan kotimaisten kielten osalta kielikylpyopetuksen omaa tuntijakoa, jossa huomioidaan ruotsin kielen opetuksen osuus.

Opetus tapahtuu pääsääntöisesti ruotsin kielellä. Koulun lukuvuosisuunnitelmassa voidaan täsmentää, mitkä oppiaineet opetetaan ruotsin kielellä ja mitkä koulun opetuskielellä. Oppilaat voivat käyttää omaa äidinkieltään kunnes heillä on valmius ruotsin kielen puhumiseen. Kielikylvyssä ruotsin kieli on sekä oppimisen väline että sen kohde. Peruskoulun päättötavoitteena on toiminnallisen kaksikielisyyden saavuttaminen.

Kuudennella luokalla alkavan B-ruotsin sijaan kielikylpyoppilaat opiskelevat A-ruotsia. Kielikylpyopetusta toteutetaan monialaisten oppimiskokonaisuuksien avulla. Kielikylpyopetuksessa suunnitellaan monialaisia, pidempikestoisia oppimiskokonaisuuksia, joissa yhdistyy useampia oppiaineita. Opiskellessaan samaa aihetta useasta eri näkökulmasta samanaikaisesti oppilas kehittää ja syventää ruotsin kielen taitoaan sekä oppimaansa laaja-alaisesti. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia opiskellessaan oppilas kehittää monipuolisesti kaikkia kielen oppimisen osa-alueita: kuullun ymmärtämistä, puhumista, tekstin ymmärtämistä sekä kirjoittamista.

Tavoitteet

Oppilasta rohkaistaan ja tuetaan puhumaan, kuuntelemaan, lukemaan sekä kirjoittamaan ruotsin kieltä. Peruskoulun päättötavoitteena on oppilaan toiminnallisen kaksikielisyyden saavuttaminen puheen, puheen ymmärtämisen, tekstin ymmärtämisen sekä kirjoittamisen

alueilla. Tavoitteena on tutustuttaa oppilas myös suomenruotsalaiseen, ruotsalaiseen sekä pohjoismaiseen kulttuuriin avartaen siten oppilaan valmiuksia pohjoismaiseen yhteistyöhön arkikielen tasolla.

1. VUOSILUOKKA

SISÄLLÖT

Ensimmäisellä luokalla opetetaan kaikki oppiaineet ruotsin kielellä ja oppilaat opettelevat myös lukemaan ja kirjoittamaan kielikylpykielellä. Keskeisenä sisältönä ovat oppilasta itseään koskevat koulun, kodin ja arjen tapahtumat.

TAVOITTEET

Kuullun ymmärtäminen

Oppilas ymmärtää

- päivittäisissä tilanteissa tarvittavia sanoja, tervehdyksiä, nimiä, lukuja ja käskyjä.
- jokapäiväisiä ohjeita, pyyntöjä ja kieltoja.
- hidasta ja selkeää puhekieltä.

Puhuminen

Oppilas

- osaa vastata kielikylpykielellä häntä koskeviin yksinkertaisiin kysymyksiin yksittäisin sanoin tai lyhyin lausein.
- hallitsee suppean perussanaston ja toistuvia, arkisia ilmaisuja.
- osaa kertoa lyhyesti itsestään.
- pystyy muotoilemaan helppoja kysymyksiä.
- pystyy ilmaisemaan välittömiä tarpeitaan.

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas

- osaa lukea lyhyitä sanoja ja yksinkertaisia lauseita kielikylpykielellä sekä ymmärtää lukemansa pääpiirteittäin.
- osaa vastata helposta tekstistä tehtyihin kysymyksiin.
- pystyy lukemaan helppolukuisia lastenkirjoja.

Kirjoittaminen

Oppilas

- osaa kirjoittaa sanatasolla ymmärrettävästi.

2. VUOSILUOKKA

SISÄLLÖT

Toisella luokalla aloitetaan äidinkielen opetus. Kaikki muu opetus tapahtuu ruotsin kielellä. Keskeisenä sisältönä ovat lähiympäristön tapahtumat.

TAVOITTEET

Kuullun ymmärtäminen

Oppilas

- ymmärtää pidempiä suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaan.
- pystyy kuuntelemaan lyhyen kertomuksen ja vastaamaan sitä koskeviin kysymyksiin.

Puhuminen

Oppilas

- hallitsee keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita.

-
- selviytyy yksinkertaisista vuoropuheluista.
 - ääntää ymmärrettävästi.

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas

- osaa lukea helppoja tekstejä ja ymmärtää sisällön.
- pystyy lukemaan monenlaisia ja eripituisia tekstejä.

Kirjoittaminen

Oppilas

- osaa kirjoittaa yksinkertaisia lauseita.
- osaa kirjoittaa kuvauksen tai kertomuksen tutuista asioista.

3. VUOSILUOKKA**SISÄLLÖT**

Kielikyllyn keskeisiä sisältöjä ovat lähiympäristön tapahtumat ja niiden käsitteet. Tekstin ja puheen tuottamisessa aletaan kiinnittää huomiota kielipillisiin seikkoihin.

TAVOITTEET**Kuullun ymmärtäminen**

Oppilas

- ymmärtää laajempia suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaisesti.
- ymmärtää keskeiset asiat oppiaineista sekä monialaisista oppimiskokonaisuuksista.

Puhuminen

Oppilas

- hallitsee laajemman sanavaraston ja monimutkaisempia lauserakenteita.
- lukee ymmärrettävästi ääneen opetusmateriaalia.
- pystyy ilmaisemaan itseään monipuolisemmin koulun arjessa.
- osaa kommunikoida erilaisissa viestintätilanteissa.

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas

- ymmärtää keskeisen asian opetusmateriaalin sisällöstä.
- kykenee kertomaan lukemastaan lyhyesti.

Kirjoittaminen

Oppilas osaa kirjoittaa

- pienen, juonellisen kertomuksen.
- lyhyitä asiatekstejä ja etsiä tietoja eri tietolähteistä.

4. VUOSILUOKKA**SISÄLLÖT**

Tekstin ja puheen tuottamisessa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota kielipillisiin seikkoihin, esimerkiksi yksikköön ja monikkoon sekä epämääräiseen ja määräiseen muotoon. Opetukseen sisältyy monipuolisia keskusteluja arkipäivän aiheista.

TAVOITTEET**Kuullun ymmärtäminen**

Oppilas

-
- ymmärtää melko itsenäisesti pääpiirteet ja sisällön puheesta.
 - osaa tiivistää kuulemastaan keskeisen asiasisällön.

Puhuminen

Oppilas

- pystyy kommunikoimaan laajemmalla sanavarastolla.
- kykenee pitämään lyhyen esitelmän annetusta aiheesta.
- käyttää joka päivä kielikylpykieltä luokassaan.
- osaa lukea ääneen monenlaista tekstiä.

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas

- pystyy lukemaan vaativampia tekstejä ja vastaamaan laajemmin sisällöstä laadittuihin kysymyksiin.
- ymmärtää tekstin keskeisen asiasisällön ja ymmärtää kysyä tarkennusta siihen, mitä ei ymmärrä.

Kirjoittaminen

Oppilas

- osaa kirjoittaa pidemmän, juonellisen kertomuksen tai asiatekstin.

5. VUOSILUOKKA**SISÄLLÖT**

Kielikylvyn keskeisiä sisältöjä ovat edelleen ympäristön tapahtumat ja niiden käsitteet. Opetukseen sisältyvät laajemmat keskustelut ja oppilaiden esitelmät. Opetuksessa korostuvat kielipiilliset asiat, kuten aikamuodot.

TAVOITTEET**Kuullun ymmärtäminen**

Oppilas

- ymmärtää pidempiä suullisia esityksiä ja pystyy kirjoittamaan kuulemastaan.

Puhuminen

Oppilas

- kykenee kommunikoimaan erilaisissa tilanteissa yhä monipuolisemmalla sanavarastolla.
- kykenee pitämään laajemman esitelmän.
- pyrkii käyttämään kielikylpykieltä opetustilanteissa.

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas

- pystyy poimimaan luetusta asiatekstistä oleellisen sisällön.
- osaa kysyä tarkennusta siihen, mitä ei ymmärrä.

Kirjoittaminen

Oppilas

- osaa kirjoittaa pidempiä kertomuksia tai laajempia asiatekstejä.
- kiinnittää huomiota oikeinkirjoitukseen.

6. VUOSILUOKKA

SISÄLLÖT

Kuudennen luokan opetuksessa on keskeistä laajentaa asiatekstin lukemiseen tarvittavaa sanastoa. Kieliopillista ymmärrystä syvennetään kiinnittämällä erityistä huomiota muun muassa lauserakenteisiin ja sanajärjestyksiin.

TAVOITTEET

Kuullun ymmärtäminen

Oppilas

- ymmärtää opetuksen keskeiset sisällöt lähes täydellisesti.

Puhuminen

Oppilas

- käyttää kielikylpykieltä rohkeasti opetustilanteissa.

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas

- lukee kirjoja kielikylpykielellä ja osaa kertoa niistä suullisesti ja kirjallisesti.

Kirjoittaminen

Oppilas

- osaa kirjoittaa laajempia ja sisällöltään rikkaampia kertomuksia ja asiatekstejä.